

Gemeente Losser

Advies Flora- en faunawet
Woonlocatie Havezatensingel

Gemeente Losser

Advies Flora- en faunawet Woonlocatie Havezatensingel

Inhoud:

Rapport en bijlagen

BügelHajema
ADVISEURS

Losser/Assen
Projectnummer 136.10.50.00.19
9 juni 2006

Inhoudsopgave

1	Samenvatting van de conclusies	3
1.1	Gebiedsbescherming	3
1.2	Soortbescherming	3
2	Inleiding	5
2.1	Planbeschrijving	5
2.2	Flora- en faunawet	5
3	Beschrijving van het gebied	9
3.1	Plangebied	9
4	Natuurwaarden	11
4.1	Beschermde gebieden	11
4.2	Soortenonderzoek	11
4.2.1	Vaatplanten	12
4.2.2	Zoogdieren - vleermuizen	13
4.2.3	Zoogdieren - overige	14
4.2.4	Vogels	15
4.2.5	Amfibieën	16
4.2.6	Reptielen	17
4.2.7	Vissen	18
4.2.8	Dagvlinders	18
4.2.9	Libellen	18
4.2.10	Overige ongewervelde soorten	19
5	Conclusie	21
5.1	Gebiedsbescherming	21
5.2	Soortbescherming	21
6	Bronnen	25
6.1	Veldbezoek	25
6.2	Media	25
6.3	Gegevens	25
6.4	Literatuur	25

Bijlagen

Samenvatting van de conclusies

1.1 Gebiedsbescherming

De beschermde gebieden liggen op een dusdanige afstand van het plangebied en al gescheiden hiervan door bebouwing en infrastructuur dat gezien de aard van de ingrepen geen negatieve effecten zijn te verwachten. Voor deze activiteit is daarom geen vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet nodig. Deze conclusie moet bij de besluitvorming in het kader van de planologische procedure, wat betreft de speciale beschermingszones, worden betrokken. De activiteit is voor de Provinciale Ecologische Hoofdstructuur niet in strijd met het streekplan.

1.2 Soortbescherming

Soortgroep	Verbodsovertreding van beschermde soorten in plangebied	Vervolgstep
Flora	-	
Vleermuizen	-	
Overige zoogdieren	Egel, gewone bosspitsmuis, tweekleurige bosspitsmuis, aardmuis, bunzing, hermelijn, wezel en haas Steenmarter	Geen, vrijstelling Geen, indien wordt gewerkt volgens voorwaarden (zie paragraaf 5.2), anders nader onderzoek
Vogels*	Enkele broedvogels	Geen, bij werken buiten broedseizoen
Amfibieën	Gewone pad, bastaardkikker, bruine kikker en kleine watersalamander	Geen, vrijstelling
Reptielen	-	
Vissen	-	
Dagvlinders	-	
Libellen	-	
Overige soorten	-	

*Vogels

Alle vogelsoorten (uitgezonderd exoten) zijn beschermd. Bij uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting geldt vrijstelling van de verboden als wordt gehandeld volgens een goedgekeurde gedragscode.

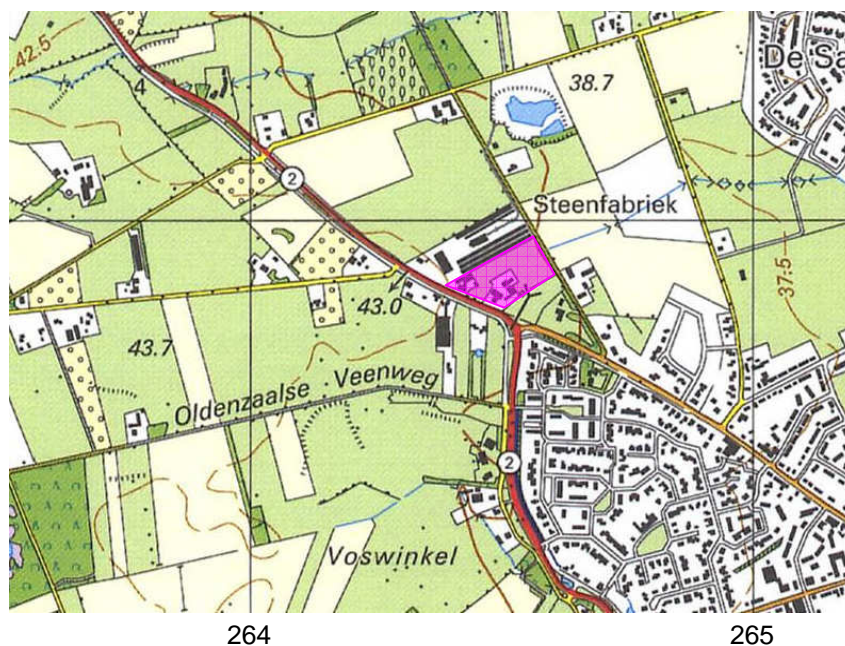
Als er geen gedragscode is, moet worden nagegaan of verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet worden overtreden. In dergelijk geval is het mogelijk ontheffing aan te vragen. Men kan ook buiten het broedseizoen (van 15 maart tot 15 juli) werken of starten voor 15 maart en de werkzaamheden continu laten voortduren waardoor geen verbodsbepalingen worden overtreden.

2.1 Planbeschrijving

Aan de Havezatensingel te Losser (gemeente Losser) wordt een woonlocatie gerealiseerd. Als verplicht onderdeel van de procedure ex artikel 19 van de WRO is het noodzakelijk een onderzoek in het kader van de Flora- en faunawet uit te voeren naar de aanwezige natuurwaarden in het gebied.

Figuur 1. Plangebied (roze), omliggend gebied en kilometerhokken (grijze lijnen)

2.2 Flora- en faunawet

Sinds 1 april 2002 is de Flora- en faunawet in werking getreden. Het soortenbeleid uit de Vogelrichtlijn van 1979 en de Habitatrichtlijn van 1992 van de Europese Unie is hiermee in de nationale wetgeving verwerkt.

In aanvulling op de procedure ex artikel 19 WRO moet voor de uitvoering van alle ruimtelijke plannen worden onderzocht welke natuurwaarden aanwezig zijn en of verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet worden overtreden. Dit rapport beschrijft de resultaten en conclusies van dit onderzoek voor de woonlocatie Havezatensingel te Losser. Daarnaast is onderzocht of ontheffingen van de verbodsbepalingen nodig zijn en of deze eventueel zullen worden verleend.

Zorgplicht

Achter de Flora- en faunawet staat het idee van de zorgplicht voor in het wild levende dieren en planten (zowel beschermde als onbeschermde) en hun leefomgeving. Die zorgplicht houdt in ieder geval in dat iedereen die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen heeft voor flora of fauna, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten. Diegene moet alle maatregelen nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden verwacht om die nadelige gevolgen te voorkomen, zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken (artikel 2).

Volgens de Flora- en faunawet is het verboden om beschermde planten te verwijderen of te beschadigen (artikel 8), beschermde dieren te doden, te verwonden, te vangen (artikel 9) of opzettelijk te verontrusten (artikel 10) en voortplantings- of vaste rust- en verblijfplaatsen te beschadigen (artikel 11). Ook het rapen of beschadigen van eieren van beschermde dieren is verboden (artikel 12).

Soortenbescherming

Beschermde zijn de inheemse zoogdieren met uitzondering van huismuis, bruine rat en zwarte rat, alle inheemse vogels, amfibieën en reptielen, sommige planten, vissen, vlinders, libellen, kevers en mieren en rivierkreeft, wijngaardslak en Bataafse stroommossel. Deze soorten zijn vermeld op lijsten die zijn gebaseerd op het Besluit aanwijzing dier- en plantensoorten Flora- en faunawet. De verboden in de artikelen 9, 10 en 11 gelden niet voor mol, bosmuis en veldmuis. Ook gelden ze niet voor huisspitsmuis als deze zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevindt.

Beschermingsregimes

Op 23 februari 2005 is de AMvB 2004 betreffende artikel 75 van de Flora- en faunawet in werking getreden. Deze AMvB deelt de in Nederland beschermde soorten in drie beschermingsregimes in. In de 'Lijst van alle soorten beschermd onder de Flora- en faunawet' worden de soorten ingedeeld in tabellen (zie ook bijlage 7).

1. Algemene soorten (in dit rapport aangegeven als 'soorten in tabel 1'). Voor deze soorten geldt bij ruimtelijke ontwikkelingen vrijstelling voor de verbodsbepalingen genoemd in de artikelen 8 tot en met 12 van de Flora- en faunawet.
2. Overige soorten (in dit rapport aangegeven als 'soorten in tabel 2'). Voor overige soorten en vogelsoorten geldt eveneens een vrijstelling bij ruimtelijke activiteiten, mits de activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit goedgekeurde gedragscode. Zolang geen gedragscode is opgesteld, moet voor verstoring van de soorten uit tabel 2 ontheffing worden aangevraagd.

3. Streng beschermde soorten, bijlage 1-soorten, AMvB 2004 en bijlage IV-soorten, Habitatrichtlijn (in dit rapport aangegeven als 'soorten in tabel 3').
Voor deze soorten geldt in principe geen vrijstelling. Voor verstoring van deze soorten en van vogels kan slechts onder bepaalde voorwaarden ontheffing worden verleend.

Habitat

De Flora- en faunawet beschermt individuele exemplaren van een soort en vaste rust- en verblijfplaatsen van diersoorten. Voor een goede instandhouding van een diersoort is echter ook behoud van foerageergebied en migratieroutes nodig. Dat wordt in dit rapport ook meegewogen.

Deze aspecten worden in de nieuwe interne handleiding van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit ook overwogen bij de besluitvorming over ontheffingverlening.

Rode lijst

In dit rapport wordt ook aandacht geschonken aan soorten van de Rode lijst. Hierop staan Nederlandse soorten die bijzondere aandacht nodig hebben. Deze soorten worden bedreigd, zijn zeldzaam of erg kwetsbaar of nemen sterk in aantal af (bijlage 6). De Rode lijsten zijn officieel door de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit vastgesteld (Besluit Rode lijsten flora en fauna, november 2004). Veel rode lijstsoorten (vooral planten) worden echter niet door de Flora- en faunawet beschermd en hebben daardoor geen duidelijke juridische status.

Gebiedsbescherming

Naast het soortenbeleid uit de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn moet op grond van artikel 9 van het Besluit op de ruimtelijke ordening ook aandacht worden besteed aan de speciale beschermingszones uit deze regelgeving. Dit is uitgewerkt in het Natura 2000-beleid. In het kader van de Vogelrichtlijn zijn speciale beschermingszones aangewezen ter bescherming van vogelsoorten vermeld in bijlage I van deze richtlijn, van trekvogels op de Nederlandse Rode lijst en van hun habitatten. Deze aanwijzing is in Nederland nagenoeg voltooid. In het kader van de Habitatrichtlijn zijn speciale beschermingszones aangemeld bij de Europese Commissie ter bescherming van leefgebieden vermeld in bijlage I en van planten- en diersoorten vermeld in bijlage II van deze richtlijn. Formele aanwijzing zal plaatsvinden in 2006.

Per 1 oktober 2005 vallen de speciale beschermingszones en de Natuurmonumenten uit de Natuurbeschermingswet 1967 onder de Natuurbeschermingswet 1998.

Dit betekent dat voor ingrepen in of in de omgeving van een dergelijk gebied door middel van een vooroverleg tussen bevoegd gezag en initiatiefnemer wordt ingeschat of de ingreep negatieve effecten kan

hebben. Als dit het geval is, wordt via een voortoets onderzocht of de ingreep significant negatieve effecten kan hebben. Bij mogelijk significant negatieve effecten moet een passende beoordeling worden uitgevoerd. Als er wel negatieve effecten zijn te verwachten die echter niet significant zijn, dan moet een verstorings- en verslechteringstoets worden uitgevoerd. Zowel bij significante als bij niet significante effecten moet een Natuurbeschermingswetvergunning bij het bevoegd gezag worden aangevraagd. Dit is bijna altijd het College van Gedeputeerde Staten van de provincie.

De omvang van de effecten wordt getoetst aan de instandhoudingsdoelstellingen van het betreffende beschermde gebied. Deze doelstellingen zijn of worden opgenomen in de aanwijzingsbesluiten en de beheersplannen. In het aanwijzingsbesluit van het richtlijngebied, staat vermeld vanwege welke soorten en om welke reden het gebied is aangewezen. De instandhoudingsdoelstellingen van een gebied mogen niet worden geschaad. Deze zijn echter ten tijde van het schrijven van dit rapport niet of alleen in concept klaar en nog niet van kracht (concept Natura 2000-doelendocument). Naar verwachting zullen de aanwijzingsbesluiten vóór oktober 2008 definitief worden. Voorlopig wordt er daarom getoetst aan de bestaande gebiedsdocumenten.

De Ecologische Hoofdstructuur uit de Nota Ruimte (en het Structuurschema Groene Ruimte) en het Streekplan Overijssel 2000+ geniet een vergelijkbare bescherming, maar ingrepen bij deze gebieden zijn niet vergunningplichtig. De Ecologische Hoofdstructuur mag niet worden aangetast. Aantasting wordt alleen verdedigbaar geacht als aantoonbaar is dat het project van groot maatschappelijk belang is en geen redelijk alternatief bestaat. Hier geldt het zogenaamde 'nee-tenzij'-principe. De aantasting moet zoveel mogelijk worden gemitigeerd. Restschade moet worden gecompenseerd.

3

Beschrijving van het gebied

3.1 Plangebied

Historie

Al voor de jaartelling woonden mensen bij Losser, wat te herleiden is aan de vondsten van urnenvelden. De in 1811 ontstane gemeente Losser ligt langgerekt langs de Duitse grens. In de steenfabriek 'De Werklust', gelegen aan de noordwestkant van het plangebied, werden vroeger op een zeer ouderwetse en arbeidsintensieve manier ossestenen gebakken.

Rond 1800 bestond het gebied uit heidegronden en rond 1900 was dit inmiddels ontgonnen tot weiland. Het noordelijk deel van het plangebied is tot enige tijd terug begraasd.

Huidige situatie

Aan de noordoost- en zuidoostkant wordt het gebied begrensd door een ondiepe, smalle droge sloot. Langs de noordoostzijde loopt de Smuddeweg, aan de zuidwestkant loopt de Oldenzaalsestraat en aan de noordwestkant ligt de voormalige steenfabriek. In het noordelijk deel van het gebied liggen drie weilanden, van elkaar afgeschermd door hekken van prikkeldraad. Ten zuiden van de weilanden staan een open schuur en een gesloten schuur waar nog wat kalveren in staan. Naast de schuur liggen hopen dakpannen en hout. In het zuidoosten en het zuidwesten van het perceel staan twee woonhuizen met omliggende tuin. Tussen het meest oostelijke huis en de schuren ligt een verhard erf. Tussen de twee woonhuizen ligt een kaal stuk grond.

Aanzicht vanuit het noordoosten

Aanzicht vanuit het oosten richting de oude steenfabriek

Bodem en water

Op de bodemkaart staat het gedeelte van het plangebied aangeduid als veldpodzolgrond, ontstaan in leemarm en zwak lemig fijn zand, karakteristiek voor jonge ontginningsgebieden. Tevens ligt er zeer ondiepe keileem. Dit zijn onvruchtbare gronden waar onder andere met behulp van kunstmest een redelijke grasmat in stand wordt gehouden. Hier bevindt zich geen natuurlijke vegetatie meer.

Het gebied heeft een gemiddeld hoogste grondwaterstand die ligt tussen de 40 cm en 80 cm beneden het maaiveld en een gemiddeld laagste grondwaterstand van minder dan 120 cm onder het oppervlak. Door een dicht greppelpatroon en sloten langs de rand is een redelijke grasproductie veiliggesteld.

Plannen

De twee agrarische bijgebouwen van het boerenbedrijf worden gesloopt. Daarna worden op de huiskavel vier woningen gebouwd en een toegangsweg aangelegd. Het woonhuis met aangebouwde schuur wordt behouden. Het gebied krijgt een groene inrichting met laanbeplanting en afschermend groen aan de oostkant.

4.1 Beschermde gebieden

Inventarisatie

Het plangebied grenst niet aan en ligt niet in de directe omgeving van een Habitatrictlijngebied, Vogelrichtlijngebied of Natuurmonument uit de Natuurbeschermingswet. Het meest nabijgelegen Habitatrictlijngebied is Dinkelland (op 1,6 km afstand) en het dichtstbijzijnde Natuurmonument is Snoeyinksbeek (op 1,3 km afstand). Het gebied ligt op circa 200 m afstand van de Provinciale Ecologische Hoofdstructuur. Het gaat hierbij om een bosgebied, wat beperkte ecologische relaties heeft met het plangebied.

Effecten

Deze beschermde gebieden liggen op een dusdanige afstand van het plangebied en al gescheiden hiervan door bebouwing en infrastructuur, dat gezien de aard van de ingrepen geen negatieve effecten zijn te verwachten. Voor deze activiteit is daarom geen vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet nodig. De activiteit is voor de Provinciale Ecologische Hoofdstructuur niet in strijd met het streekplan.

4.2 Soortenonderzoek

Het plangebied ligt in het kilometerhok¹ 264-476 en in uurhok¹ 29-51. Figuur 1 geeft een overzicht van het plangebied en de omliggende kilometerhokken.

Voor dit onderzoek zijn gegevens gebruikt van Het Natuurloket² (d.d. 18 mei 2006) en van provincie Overijssel. Daarnaast zijn per uurhok waarnemingen verzameld uit de soortenatlassen voor libellen. De verspreidingsgegevens van reptielen, amfibieën en vissen zijn (tevens) afkomstig van soortenkaarten die RAVON op internet heeft gepubliceerd. De gegevens van vleermuizen en overige zoogdieren zijn bekend per kilometerhok. De gebruikte gegevens zijn opgenomen in de bijlagen.

¹ Een kilometerhok is een vastgelegd gebied van 1 km bij 1 km. De Topografische Dienst heeft deze hokken ingevoerd als rasterverdeling voor het tekenen van de topografische kaarten van Nederland. Een uurhok is een gebied van 5 km bij 5 km gebaseerd op diezelfde verdeling.

² Het Natuurloket is een onafhankelijke informatiemakelaar die gegevens over beschermde soorten toegankelijk maakt. Deze gegevens zijn afkomstig uit de databanken van talloze organisaties verenigd in de Vereniging Onderzoek Flora en Fauna (VOFF). Het Natuurloket bezit zelf geen gegevens. Het Natuurloket is een initiatief van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en de organisaties binnen de VOFF.

Gegevens die staan geregistreerd per kilometerhok of per uurhok zijn niet in alle gevallen met voldoende zekerheid tot het te onderzoeken plangebied te herleiden. Hierbij is enige interpretatie op grond van ecologische veldkennis noodzakelijk.

Veldwerk
Het plangebied is half mei 2006 bezocht om een indruk te krijgen van de gebieden, de omgeving en de voorkomende flora en fauna (zie paragraaf 6.1).
Met behulp van de kennis over leefgebieden van soorten, de indruk die van het plangebied is verkregen en de beschikbare gegevens is van alle groepen een compleet beeld ontstaan over het voorkomen van de soorten in het gebied.

4.2.1 Vaatplanten

Gegevens
Volgens Het Natuurloket is het betreffende kilometerhok goed onderzocht op het gebied van vaatplanten in de periode van 1991 tot 2004. Er bevindt zich één tabel 1-soort in het kilometerhok. Aangezien het om een intensief gebruikt grasland gaat, zijn geen tabel 1-soorten in het plangebied te verwachten, waardoor de gegevens niet zijn aangevraagd. Het veldbezoek geeft samen met de gegevens een voldoende beeld voor dit onderzoek.

Inventarisatie
Aan de noordoostkant van het gebied staan drie exemplaren van zomereik en enkele elzen langs de weg. De droge sloten aan de noord- en oostkant van het gebied zijn begroeid met soorten als zevenblad, ridderzuring, akkerdistel, pinksterbloem en fluitekruid. Het meest oostelijke weiland is begroeid met diverse grassoorten zoals Engels raaigras, kropaar en gestreepte witbol. Tussen het gras staan ruderales kruiden zoals witte klaver, kruipende boterbloem, paardenbloem, grote weegbree, perzikkruid en madeliefje. Waarschijnlijk werd het weiland tot een jaar terug begraasd door schapen. Het middelste weiland lijkt wat soortensamenstelling betreft op het eerder beschreven weiland, maar is meer recent begraasd geweest. Het meest westelijke weiland is begroeid met onder andere geknikte vossestaart, veldbeemdgras, pinksterbloem en perzikkruid. Tussen het weiland en de steenfabriek staat een hek met hierlangs een rand begroeid met brandnetel, zevenblad en gewone braam. Er is een soort van tabel 1 aangetroffen in de omgeving, maar geen van de soorten uit die tabel is in het ontwaterde, redelijk mineralenrijk en intensief gebruikte weiland aan te treffen.

Pinksterbloem

Paardenbloem

Effecten Door de geplande werkzaamheden gaan er geen beschermde of rode lijstsoorten verloren.

4.2.2 Zoogdieren - vleermuizen

Gegevens Volgens Het Natuurloket is het betreffende kilometerhok niet onderzocht op het voorkomen van zoogdieren in de periode van 1995 tot 2005. De gebruikte gegevens zijn afkomstig uit de atlas De Zoogdieren van Overijssel. Deze atlas heeft de verspreiding van zoogdieren in kaart gebracht op basis van kilometerhokken in de periode van 1988 tot 1998. De gegevens die bekend zijn bij de provincie Overijssel komen hiermee overeen. Deze gegevens geven in combinatie met het avondbezoek een voldoende beeld van de voorkomende vleermuizen en het terreingebruik.

Inventarisatie Uit dit kilometerhok zijn twee vleermuissoorten bekend, namelijk gewone dwergvleermuis en laatvlieger (bijlage 1). Op dit moment bevinden zich geen bomen op het terrein die de maat en groevorm hebben om geschikt te zijn als verblijfplaats voor vleermuizen. De te slopen dichte schuur kan mogelijk een zomerverblijfplaats bieden voor gewone dwergvleermuis of laatvlieger. Beiden soorten zouden het gebied ook als jachtterrein kunnen gebruiken.

Gewone dwergvleermuis

Eerste avondbezoek Tijdens het eerste avondbezoek werd rond 22.00 uur één overvliegende gewone dwergvleermuis waargenomen tussen de

schuren en het woonhuis. Om 23.00 uur werd weer een solitaire gewone dwergvleermuis waargenomen. Dit herhaalde zich nog een paar keer. Om 23.45 uur werd een overvliegende laatvlieger waargenomen.

Effecten De late verschijning van enkele solitaire exemplaren en het feit dat de waargenomen vleermuizen alleen overvliegen en niet jagen duiden erop dat zich geen verblijfplaatsen bevinden in de te slopen schuur en de boerderij geen belangrijk jachtgebied is. Nadere inventarisatie is niet noodzakelijk.

4.2.3 Zoogdieren - overige

Gegevens Volgens Het Natuurloket is het betreffende kilometerhok niet onderzocht op het voorkomen van zoogdieren in de periode van 1995 tot 2005. De hier gebruikte gegevens zijn afkomstig uit de atlas De Zoogdieren van Overijssel. Deze atlas heeft de verspreiding van zoogdieren in kaart gebracht op basis van kilometerhokken in de periode van 1988 tot 1998. Tevens zijn gegevens gebruikt afkomstig van het Ecologisch kenniscentrum van de provincie Overijssel, in kaart gebracht op basis van kilometerhokken in de periode van 1988 tot 1999. Ook is gekeken naar uurhokgegevens betreffende de veldspitsmuis (Snaak, 1999). Deze gegevens geven in combinatie met het veldbezoek een voldoende beeld van deze soortgroep.

Inventarisatie In het betreffende kilometerhok zijn negen soorten bekend (bijlage 2). Het betreft zeven tabel 1-soorten en twee niet beschermde soorten. Tijdens het veldbezoek zijn enkele hazen in het plangebied waargenomen. Verder zijn geen sporen waargenomen tijdens het veldbezoek. In het plangebied komt geen water voor, waardoor het voorkomen van aan water gebonden soorten zoals muskusrat kan worden uitgesloten. Steenmarter (tabel 2) is niet waargenomen in het kilometerhok, maar is een soort die zich veelvuldig ophoudt in gebouwen en waarmee rekening moet worden gehouden bij sloop van gebouwen in bepaalde gevallen. Binnen hun leefgebied kunnen ze tientallen schuilplaatsen hebben waarvan slechts een gering aantal (drie tot vijf) regelmatig wordt gebruikt. Op het terrein is steenmarter mogelijk te vinden in een van de schuren of bij de hopen van dakpannen en hout. Hermelijn, bunzing en wezel zijn niet te verwachten aangezien er te weinig dekking aanwezig is. Verder zullen de volgende soorten gebruikmaken van het gebied: egel, huisspitsmuis, huismuis, gewone bosspitsmuis, tweekleurige bosspitsmuis, veldmuis, aardmuis, bosmuis en bruine rat. In het betreffende uurhok is in 1999 een braakbal gevonden waarin resten van veldspitsmuis zaten. Deze soort is echter niet te verwachten in het plangebied.

Haas

Bosmuis

Effecten

Bij de werkzaamheden worden vaste verblijfplaatsen vernietigd en mogelijk enkele exemplaren gedood van egel, huisspitsmuis, huismuis, gewone bosspitsmuis, tweekleurige bosspitsmuis, veldmuis, aardmuis, bosmuis en bruine rat. Deze soorten staan in tabel 1 van de lijst beschermde soorten, behalve huismuis en bruine rat die niet zijn beschermd. De verboden in de artikelen 9, 10 en 11 gelden niet voor bosmuis en huisspitsmuis op een erf. Voor genoemde voorkomende soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Door de versterking wordt het voortbestaan van de genoemde soorten niet bedreigd.

Het eventueel verdwijnen van een verblijfplaats van beschermde steenmarter (tabel 2) is hier niet onoverkomelijk, omdat binnen het territorium meerdere verblijfplaatsen zijn. In de directe omgeving kan makkelijk een nieuwe verblijfplaats worden gevonden. Het slopen van de bijgebouwen moet vanwege het mogelijk vernietigen van een verblijfplaats buiten het voortplantingsseizoen (van maart tot juni) gebeuren. Voordat de schuur wordt gesloopt, moet ervoor worden gezorgd dat de steenmarter uit het gebouw is om te voorkomen dat het dier wordt gedood. Dit kan gebeuren door het terrein en de gebouwen eerst van binnen op te ruimen. De sloop moet daarna aan één kant van het gebouw gebeuren om de steenmarter eventueel de gelegenheid te geven uit het gebouw te vluchten.

4.2.4 Vogels

Gegevens

Volgens Het Natuurloket is het betreffende kilometerhok slecht onderzocht op het voorkomen van broedvogels in de periode van 1994 tot 2005. De gebruikte gegevens zijn afkomstig uit de landsdekkende broedvogelatlas (1998-2000). Deze gegevens zijn verzameld per uurhok. De gegevens geven in combinatie met het veldbezoek een voldoende beeld.

Inventarisatie

Uit het uurhok zijn 88 soorten bekend (bijlage 3), waarvan 21 rode lijstsoorten. Tijdens het veldbezoek zijn koolmees, zwarte kraai en

spreeuw waargenomen. Van de rode lijstsoorten is het gebied alleen aantrekkelijk voor boerenzwaluw, huismus, huiszwaluw, ringmus en spotvogel als foerageergebied en broedgebied. Alleen huismus is aangetroffen. In de bomen aan de noordoostkant broeden mogelijk soorten als houtduif, zwarte kraai en ekster. Het gebied is niet open genoeg voor de aanwezigheid van weidevogels.

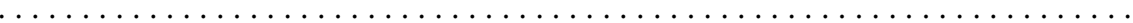
Overwinterende vogels Het plangebied heeft voor overwinterende vogels weinig waarde. Overwinterende vogels zoals ganzen komen in een dergelijk besloten plangebied niet voor. In de huidige situatie is het plangebied 's winters vooral voor foeragerende zangvogels interessant, zoals vink, diverse mezensoorten en merel.

Effecten Het plangebied vormt geen essentieel broedgebied voor de voorkomende soorten. Genoemde soorten kunnen genoeg soortgelijk biotoop in de nabije omgeving vinden. Doordat de boerderij, het woonhuis en de schuur worden gehandhaafd en nieuwbouw wordt gerealiseerd, kunnen cultuurvolgers, zoals de aangetroffen soorten, zich goed handhaven. Alle vogels zijn in het broedseizoen (van 15 maart tot 15 juli) beschermd. De werkzaamheden dienen buiten het broedseizoen te worden begonnen, waarna continu moet worden doorgewerkt. Dit om verstoring van in het plangebied en in de nabije omgeving broedende vogels te voorkomen.

4.2.5 Amfibieën

Gegevens Volgens Het Natuurloket is het betreffende kilometerhok slecht onderzocht op het voorkomen van amfibieën in de periode van 1991 tot 2005. De gegevens zijn afkomstig van het Ecologisch Kenniscentrum van provincie Overijssel, in kaart gebracht op basis van kilometerhokken in de periode van 1988 tot 1999. Tevens is gebruikgemaakt van landsdekkende verspreidingskaarten (internet). Op deze kaarten is de verspreiding van amfibieën weergegeven op basis van uurhokken uit de periode van 1998 tot 2002 en 2003 en 2004. De gegevens geven in combinatie met het veldbezoek een voldoende beeld voor dit vooronderzoek.

Inventarisatie In het betreffende kilometerhok zijn drie soorten amfibieën waargenomen, namelijk bruine kikker, gewone pad en groene-kikker-complex (bijlage 4a). In het betreffende uurhok zijn naast bruine kikker en gewone pad ook bastaardkikker, kamsalamander en kleine watersalamander waargenomen (bijlage 4b). Het betreffen tabel 1-soorten, behalve de kamsalamander die een tabel 3-soort is. De zeldzame kamsalamander is niet in het gebied te verwachten aangezien deze zich in de buurt van schoon water bevindt. In het plangebied is geen water aanwezig, dus bevindt zich geen geschikt voortplantingsbiotoop in het gebied. Het plangebied is buiten het

voortplantingsseizoen geschikt voor bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander. Deze soorten kunnen zich bevinden in de delen met dichte begroeiing, onder andere aan de randen van het gebied en meer beschuttere delen in de buurt van de schuur zoals de vele materiaalstapels.

Bruine kikker

Kleine watersalamander

Effecten

Wanneer de materialenopslag, bijgebouwen en schaarse begroeiing worden verwijderd, zullen mogelijk enkele rust- en overwinteringsplaatsen van gewone pad, bruine kikker, bastaardkikker en kleine watersalamander worden vernietigd. Alle genoemde amfibieën zijn tabel 1-soorten waarvoor een vrijstelling geldt. De soorten worden niet in hun voortbestaan bedreigd.

4.2.6 Reptielen

Gegevens

Volgens Het Natuurloket is het betreffende kilometerhok niet onderzocht op het voorkomen van reptielen in de periode van 1991 tot 2005. De gegevens zijn afkomstig van landsdekkende verspreidingskaarten (internet). Op deze kaarten is de verspreiding van reptielen weergegeven op basis van uurhokken uit de periode van 1998 tot 2002 en 2003 en 2004. Deze gegevens geven in combinatie met het veldbezoek een voldoende beeld voor het plangebied.

Inventarisatie

In het uurhok is één reptielsoort bekend, namelijk levendbarende hagedis, een tabel 2-soort (bijlage 4b). Deze soort is echter niet in het plangebied te verwachten. Over het algemeen bestaat het leefgebied van hagedissen en slangen uit ruige vegetatie die voldoende schuilmogelijkheden biedt en tevens voldoende open is om te kunnen zonnen. Zoals overgangen tussen bos en heide en oude heidevelden. Het plangebied voldoet niet aan deze eisen.

Effecten

Aangezien in het gebied geen reptielen zullen voorkomen, zijn er geen effecten.

4.2.7 Vissen

Inventarisatie In het plangebied komt geen oppervlaktewater voor waardoor geen vissen aanwezig kunnen zijn. Er zullen geen effecten op vissoorten optreden.

4.2.8 Dagvlinders

Gegevens Volgens Het Natuurloket is het betreffende kilometerhok matig onderzocht op het voorkomen van dagvlinders in de periode van 1995 tot 2005. Het veldbezoek geeft een voldoende beeld voor deze soortgroep.

Inventarisatie Tijdens het veldbezoek zijn geen vlinders waargenomen. Het tijdstip van en de temperatuur tijdens het bezoek maakt het aantreffen van vlinders minder waarschijnlijk. Er zullen algemene soorten voorkomen, waarvan waard- en nectarplanten in het gebied voorkomen. Oranjetipje is te verwachten op pinksterbloem, maar het plangebied is te klein voor een stabiele populatie. Verder zullen enkele grasvlindersoorten voorkomen, zoals icarusblauwtje en oranje zandoogje.

Bont zandoogje

Icarusblauwtje

Effecten De aanwezige biotoop voor vlinders zal gedeeltelijk verdwijnen. De mogelijk aanwezige soorten zijn echter algemeen en kunnen in aangrenzende gebieden geschikt soortgelijk habitat vinden. Mogelijk wordt na de realisatie van de woningen een tuin aangelegd welke ook geschikt zal zijn voor vlinders.

4.2.9 Libellen

Gegevens Volgens Het Natuurloket is het gebied niet onderzocht op het voorkomen van libellen in de periode van 1991 tot 2005. De gegevens zijn afkomstig uit de landelijke libellenatlas. Deze atlas heeft de verspreiding van libellen in kaart gebracht op basis van uurhokken uit de periode van 1990 tot 1997. Deze gegevens zijn enigszins

verouderd, maar geven in combinatie met het veldbezoek een voldoende beeld.

Inventarisatie

Er zijn 16 soorten in het betreffende uurhok bekend (bijlage 6). Hieronder bevinden zich twee rode lijstsoorten, namelijk glassnijder en venwitsnuitlibel, beide aangeduid als kwetsbaar. Deze soorten zijn echter niet in het plangebied te verwachten, aangezien zich hier geen water met goed ontwikkelde oevervegetatie bevindt. Er bevindt zich geen voortplantingsbiotoop voor libellen in het gebied. Enkele algemene soorten zoals lantaarntje en variabele waterjuffer zullen gebruikmaken van het terrein als jachtgebied.

Lantaarntje, paringswiel

Variabele waterjuffer

Effecten

Libellen gebruiken het plangebied niet als voortplantingsgebied, waardoor alleen een verstoring plaatsvindt van het jachtgebied. Het plangebied vormt geen essentieel jachtgebied voor libellen en in de directe omgeving is voldoende alternatief gebied te vinden. Daarnaast zullen libellen ook rond de nieuwe bebouwing jagen.

4.2.10 Overige ongewervelde soorten

De beschermde kevers en mieren zijn niet in het plangebied te verwachten. De beschermde mierensoorten komen voor in zandige bosgebieden. De oude eikenbomen voor vliegend hert zijn afwezig. Gestreepte waterroofkever is een soort van met name groot water in laagveen en poelen. Dat deze soort voorkomt in het plangebied is niet waarschijnlijk. Brede geelrandwaterroofkever is een soort van grote, permanent stilstaande wateren. Recentelijk is deze soort waargenomen in Drenthe. Juchtleerkever en heldenbok worden binnen Nederland als uitgestorven beschouwd. Ditzelfde geldt waarschijnlijk voor rivierkreeft en Bataafse stroommossel. De wijngaardslak is gebonden aan het voorkomen van mergel.

5.1 Gebiedsbescherming

Speciale beschermingszones, beschermde Natuurmonumenten en de Ecologische Hoofdstructuur, liggen op een dusdanige afstand van het plangebied en al gescheiden hiervan door bebouwing en infrastructuur dat gezien de aard van de ingrepen geen negatieve effecten zijn te verwachten. Voor deze activiteit is daarom geen vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet nodig. De activiteit is ten aanzien van de Provinciale Ecologische Hoofdstructuur niet in strijd met het streekplan.

Deze conclusie moet bij de besluitvorming in het kader van de planologische procedure, wat betreft de speciale beschermingszones, worden betrokken.

5.2 Soortbescherming

Ten aanzien van de soortenbescherming zijn vijf aspecten (van belang in de verdere procedure) in acht genomen:

- nadere inventarisatie;
- niet bedreigde waarden;
- bescherming vogels;
- vrijgestelde soorten;
- ontheffingen.

Nadere inventarisatie

Steenmarter

Er is geen nader onderzoek naar steenmarter nodig als wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

- het slopen van de schuur moet buiten het voortplantingsseizoen (van maart tot juni) gebeuren;
- voordat de schuur wordt gesloopt, moet de schuur van binnen en de directe omgeving worden opgeruimd;
- de sloop moet vanaf één kant van het gebouw gebeuren.

Op deze manier wordt de verstoring van de eventuele steenmarter zo klein mogelijk. Indien dit om een bepaalde reden niet mogelijk is, moet nader onderzoek de aan- of afwezigheid van de soort aantonen.

Niet bedreigde waarden

Van de volgende soortgroepen worden geen verbodsbepalingen overtreden in het plangebied:

- vleermuizen;
- vaatplanten;
- reptielen;
- vissen;
- dagvlinders;

- libellen;
- overige ongewervelde soorten.

Bescherming vogels

Alle vogelsoorten (uitgezonderd exoten) zijn beschermd. Bij uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting geldt vrijstelling van de verboden, als wordt gehandeld volgens een goedgekeurde gedragscode.

Als er geen gedragscode is, moet worden nagegaan of verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet worden overtreden. In of in de omgeving van het plangebied zijn geen permanent bewoonde nesten of belangrijke rust- of foerageergebieden van vogels aanwezig. Daarom kan men er in dit plangebied van uitgaan dat geen verbodsbepalingen worden overtreden als buiten het broedseizoen (van 15 maart tot 15 juli) wordt gewerkt of als voor 15 maart wordt begonnen en de werkzaamheden continu voortduren. Dit is in overeenstemming met de visie van DLG, de adviserende instantie op gebied van ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet. In het plangebied is voor geen enkele soort de goede staat van instandhouding in het geding.

Vrijgestelde soorten

In het plangebied komen enkele beschermde soorten voor in de groepen overige zoogdieren en amfibieën, die worden verstoord door de werkzaamheden. Deze staan in tabel A. Voor deze soorten geldt bij ruimtelijke ontwikkeling een vrijstelling voor de artikelen 9 tot en met 12 van de Flora- en faunawet. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. Voor verstoring van deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd.

Tabel A. Soorten in het plangebied waarvoor een vrijstelling geldt

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam
Egel	Erinaceus europaeus
Gewone bosspitsmuis	Sorex araneus
Tweekleurige bosspitsmuis	Sorex coronatus
Aardmuis	Microtus agrestis
Steenmarter	Martes foina
Haas	Lepus europaeus
Gewone pad	Bufo bufo
Bastaardkikker	Rana klepton esculenta
Bruine kikker	Rana temporaria
Kleine watersalamander	Triturus vulgaris

Ontheffingen

Er hoeven geen ontheffingen te worden aangevraagd.

Aanbevelingen

Vleermuizen

Bij de bouw van de nieuwe woningen kan worden gedacht aan 'vleermuisvriendelijke' bouw, bijvoorbeeld met een toegankelijke (dubbele) spouw of ruimte onder het dak en de realisering van vorstvrije ruimten in de fundering. Door het plaatsen van nestkasten,

■ .....
vleermuisdakpannen en -stenen kunnen extra zomerverblijfplaatsen worden gecreëerd.

Vogels

De aanwezigheid van vogels kan worden gestimuleerd door het aanbrengen van nestkasten, nesteldakpannen of neststenen in de beoogde nieuwbouw. Dergelijke voorzieningen zou de recreatieve natuurbeleving voor bewoners van de woningen kunnen bevorderen.

Algemeen

Het bevorderen van mantel- en zoomvegetaties met inlandse bloem-, bes- en zaaddragende soorten is bevorderlijk voor de insecten en vogelbevolking en daarmee voor de stand van andere vogelsoorten, vleermuizen en amfibieën.

6.1 Veldbezoek

Het gebied is op 18 mei 2006 door mevrouw ir. L. van den Bremer en de heer drs. R.G. Meijer bezocht om een indruk te krijgen van het terrein en het voorkomen van planten- en diersoorten. Er zijn hierbij plantensoorten genoteerd, maar verder geen volledige vegetatieopnamen gemaakt.

Het was een zwaar bewolkte dag met een maximum temperatuur van 18°C en een matige zuidwestenwind.

Het vooronderzoek naar de aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen heeft plaatsgevonden op 18 mei 2006 van 21.30 uur tot 23.45 uur. De temperatuur bedroeg tijdens de inventarisatie ongeveer 15°C. Het was windstil en licht bewolkt. De inventarisatie is uitgevoerd met behulp van de ultrasoondetector (batdetector Petterson D100). Eerst zijn de schuren op het terrein op geschiktheid voor vleermuizen onderzocht. Ook is gekeken naar sporen (uitwerpselen en voedselresten) van vleermuizen in de schuren. Daarna is buiten met de batdetector naar vleermuizen geluisterd.

6.2 Media

- www.natuurloket.nl overzicht recente en beschikbare gegevens planten en dieren;
- www.ravon.nl informatie over (verspreiding) van herpetofauna.

6.3 Gegevens

Provincie Overijssel (2005), Ecologisch Kenniscentrum voor gegevens van zoogdieren en amfibieën en reptielen.

6.4 Literatuur

- Stichting voor Bodemkartering, Bodemkaart van Nederland, schaal 1:50.000. Toelichting bij kaartblad 28 Oost - 29 Almelo - Denekamp, Wageningen 1992;
- Meijden, R. van der, Heukels' Flora van Nederland, Wolters-Noordhoff bv Groningen/Houten 2005;
- Westhoff, dr. V., drs. A.J. den Held, Plantengemeenschappen in Nederland, boek Thieme & cie, Zutphen 1975;
- Lange, R., P. Twisk, A. van Winden en A. van Diepenbeek, Zoogdieren van West-Europa, Stichting Uitgeverij KNNV en Vereniging Natuurmonumenten, Utrecht 1994;

- .....
- Broekhuizen, S, B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk, J.B.M. Thissen, Atlas van de Nederlandse zoogdieren, Stichting Uitgeverij KNNV, Utrecht 1992;
  - Bode, A.D., A.J. Dijkstra, B. Hoekstra, R. Hoeve en R. Zollinger, De Zoogdieren van Overijssel: Voorkomen, verspreiding en ecologie van de in het wild levende zoogdieren, Waanders Uitgevers in samenwerking met de Zoogdierenwerkgroep Overijssel en Natuur en Milieu Overijssel, Zwolle, 1999;
  - Limpens, H, K. Mostert en W. Bongers, Atlas van de Nederlandse vleermuizen: Onderzoek naar verspreiding en ecologie, KNNV Uitgeverij, Utrecht 1997;
  - Snaak, G. De veldspitsmuis *Crocidura leucodon* in Oost-Nederland en het Graafschap Bentheim. Lutra, vol. 41, 1999;
  - SOVON Vogelonderzoek Nederland 2002, Atlas van de Nederlandse Broedvogels 1998-2000 – Nederlandse fauna 5, Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden;
  - SOVON, Atlas van de Nederlandse vogels, SOVON, Arnhem 1987;
  - Nie, dr. H. de, Atlas van de Nederlandse zoetwatervissen, Media Publishing en Stichting Atlas Verspreiding, Doetinchem 1993;
  - Tax, M.H., Atlas van de Nederlandse dagvlinders, Wageningen 1989;
  - Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie 2002, De Nederlandse libellen (Odonata) – Nederlandse fauna 4, Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden;
  - Peeters, T.M.J., C. van Achterberg, W.R.B. Heitmans, W.F. Klein, V. Lefeber. A.J. van Loon, A.A. Maelis, H. Nieuwenhuijsen, M. Reemer, J. de Rond, J. Smit, H.H.W. Velthuis, 2004. De wespen en mieren van Nederland (Hymenoptera: Aculeata) – Nederlandse fauna 6. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, Leiden, KNNV Uitgeverij, Utrecht & European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.

Bijlagen

1. Vleermuizen
2. Overige zoogdieren
3. Broedvogels
4. Amfibieën en reptielen
5. Libellen
6. Codes Rode lijst
7. Uitleg beschermingsregime

Bijlage 1. Vleermuizen in het kilometerhok 264-476 in en rond het plangebied (provincie Overijssel)

Nederlandse naam	Waarneming	Rode lijst	Beschermingsregime
Gewone dwergvleermuis	x		Tabel 3 (bijlage IV)
Laatvlieger	x		Tabel 3 (bijlage IV)

Bijlage 2. Zoogdieren in het kilometerhok 264-479 in en rond het plangebied (provincie Overijssel en atlas)

Nederlandse naam	Waarneming		Rode lijst	Beschermingsregime
	provincie	atlas		
Bruine rat		x		
Bunzing	x			Tabel 1
Egel	x	x		Tabel 1
Hermelijn		x		Tabel 1
Huismuis		x		
Huisspitsmuis	x	x		Tabel 1
Konijn	x			Tabel 1
Muskusrat		x		
Ree		x		Tabel 1
Steenmarter	x			Tabel 2
Wezel	x			Tabel 1

Bijlage 3. Broedvogels in het uurhok 29-51 in en rond het plangebied (atlas)

Nederlandse naam	Waarneming	Rode lijst	Beschermingsregime
Appelvink	w		Tabel 2
Boerenzwaluw	w/z	GE	Tabel 2
Bonte Vliegenvanger	z		Tabel 2
Boomklever	z		Tabel 2
Boomkruiper	w/z		Tabel 2
Boomleeuwerik	w		Tabel 2
Boompieper	w/z		Tabel 2
Boomvalk	m	KW	Tabel 2
Bosrietzanger	w/z		Tabel 2
Bosuil	z		Tabel 2
Braamsluiper	w/z		Tabel 2
Buizerd	z		Tabel 2
Ekster	w/z		Tabel 2
Fazant	w/z		Tabel 2
Fitis	w/z		Tabel 2
Fluiter	w		Tabel 2
Gaai	w/z		Tabel 2
Geelgors	z		Tabel 2
Gekraagde Roodstaart	z		Tabel 2
Gierzwaluw	w		Tabel 2
Glanskop	z		Tabel 2

Nederlandse naam	Waarneming	Rode lijst	Beschermingsregime
Goudhaantje	w/z		Tabel 2
Goudvink	w		Tabel 2
Grasmus	w/z		Tabel 2
Graspieper	m	GE	Tabel 2
Grauwe Vliegenvanger	w/z	GE	Tabel 2
Groene Specht	z	KW	Tabel 2
Groenling	w/z		Tabel 2
Grote Bonte Specht	w/z		Tabel 2
Grote Lijster	w/z		Tabel 2
Grutto	m	GE	Tabel 2
Havik	z		Tabel 2
Heggenmus	w/z		Tabel 2
Holenduif	w/z		Tabel 2
Houtduif	w/z		Tabel 2
Houtsnip	z		Tabel 2
Huismus	w/z	GE	Tabel 2
Huiszwaluw	z	GE	Tabel 2
Ijsvogel	m		Tabel 2
Kauw	w/z		Tabel 2
Kerkuil	w	KW	Tabel 2
Kievit	w/z		Tabel 2
Kleine Bonte Specht	w		Tabel 2
Kleine Karekiet	w/z		Tabel 2
Kneu	w/z	GE	Tabel 2
Koekoek	w/z	KW	Tabel 2
Koolmees	w/z		Tabel 2
Kramsvogel	m	GE	Tabel 2
Kuifmees	w/z		Tabel 2
Kwartel	w		Tabel 2
Mandarijneend	z		
Matkop	w/z	GE	Tabel 2
Meerkoet	w/z		Tabel 2
Merel	w/z		Tabel 2
Patrijs	z	KW	Tabel 2
Pimpelmees	w/z		Tabel 2
Ransuil	z	KW	Tabel 2
Ringmus	w/z	GE	Tabel 2
Roek	z		Tabel 2
Roodborst	w/z		Tabel 2
Scholekster	w/z		Tabel 2
Soepeend	w/z		
Sperwer	z		Tabel 2
Spotvogel	w/z	GE	Tabel 2
Spreeuw	w/z		Tabel 2
Staatmees	w/z		Tabel 2
Steenuil	z	KW	Tabel 2
Tjiftjaf	w/z		Tabel 2
Torenvalk	z		Tabel 2

Nederlandse naam	Waarneming	Rode lijst	Beschermingsregime
Tuinfluitier	w/z		Tabel 2
Tureluur	w	GE	Tabel 2
Turkse Tortel	w/z		Tabel 2
Vink	w/z		Tabel 2
Vuurgoudhaantje	w		Tabel 2
Waterhoen	w/z		Tabel 2
Wespendief	w		Tabel 2
Wielewaal	w	KW	Tabel 2
Wilde Eend	w/z		Tabel 2
Winterkoning	w/z		Tabel 2
Witte Kwikstaart	w/z		Tabel 2
Wulp	z		Tabel 2
Zanglijster	w/z		Tabel 2
Zomertortel	w	KW	Tabel 2
Zwarte Kraai	w/z		Tabel 2
Zwarte Mees	w/z		Tabel 2
Zwarte Roodstaart	w/z		Tabel 2
Zwarte Specht	w		Tabel 2
Zwartkop	w/z		Tabel 2

m = mogelijk; w = waarschijnlijk; z = zeker

Bijlage 4a. Amfibieën en reptielen in het kilometerhok 264-476 in en rond het plangebied (provincie Overijssel)

Nederlandse naam	Waarneming	Rode lijst	Beschermingsregime
Bruine kikker	x		Tabel 1
Gewone pad	x		Tabel 1
Groene kikker complex	x	(KW)	(Tabel 1/Tabel 3 (bijlage IV))

Bijlage 4b. Amfibieën en reptielen in het uurhok 29-51 in en rond het plangebied (RAVON-site)

Nederlandse naam	Waarneming 1998- 2002	2003- 2004	Rode lijst	Beschermingsregime
Bastaardkikker	x			Tabel 1
Bruine kikker	x			Tabel 1
Gewone pad	x			Tabel 1
Kamsalamander	x		KW	Tabel 3 (bijlage IV)
Kleine watersalamander	x			Tabel 1
Levendbarende hagedis	x	x		Tabel 2

Bijlage 5. Libellen in het uurhok 29-51 in en rond het plangebied (atlas)

Nederlandse naam	Waarneming	Rode lijst	Beschermingsregime
Azuurwaterjuffer	x		
Blauwe glazenmaker	x		
Bloedrode heidelibel	x		
Bruine glazenmaker	x		
Bruinrode heidelibel	x		
Gewone oeverlibel	x		
Gewone pantserjuffer	x		
Glassnijder	x	KW	
Grote keizerlibel	x		
Grote roodoogjuffer	x		
Houtpantserjuffer	x		
Kleine roodoogjuffer	x		
Lantaarntje	x		
Metaalglanslibel	x		
Plasrombout	x		
Platbuik	x		
Smaragdlibel	x		
Tangpantserjuffer	x		
Venglazenmaker	x		
Venwitsnuitlibel	x	KW	
Viervlek	x		
Vuurjuffer	x		
Watersnuffel	x		
Weidebeekjuffer	x		
Zwarte heidelibel	x		
Zwervende pantserjuffer	x		

Bijlage 6. Codes Rode lijst

BE	Bedreigd
EB	Ernstig Bedreigd
GE	Gevoelig
KW	Kwetsbaar
OG	Onvoldoende Gegevens
NB	Niet Beschouwd, standaardlijstsoort
TNB	Thans Niet Bedreigd
UW	Uitgestorven (wereldschaal)
UWW	In het Wild uitgestorven (wereldschaal)
VN	Verdwenen uit Nederland
VN*	Verdwenen uit Nederland voor 1900
VNW	In het wild verdwenen (Nederland)

Bijlage 7. Uitleg beschermingsregime

Soorten in tabel 1

Dit betreft de soorten die in de AMvB 2004 ex artikel 75 van de Flora- en faunawet worden omschreven als 'Algemene soorten'. Ze zijn in Nederland zo algemeen voorkomend dat wordt aangenomen dat ruimtelijke ontwikkelingen de gunstige staat van instandhouding van deze soorten niet negatief beïnvloeden. Voor deze 'Algemene soorten' geldt een vrijstelling voor de artikelen 8 tot en met 12 van de Flora- en faunawet. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld.

Soorten in tabel 2

Dit betreft de soorten die in de AMvB 2004 ex artikel 75 van de Flora- en faunawet worden omschreven als 'Overige soorten'. Voor deze 'Overige soorten' geldt, in het kader van de Flora- en faunawet, een vrijstelling mits wordt gewerkt volgens een door het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit goedgekeurde gedragscode. Deze gedragscode moet door de sector of de ondernemer zelf worden opgesteld en ingediend voor goedkeuring (zie hierna). Zolang geen gedragscode is opgesteld, moet voor verstoring van de soorten ontheffing worden aangevraagd. Een ontheffing zal worden verleend als:

- er geen benutting of economisch gewin plaatsvindt;
- zorgvuldig wordt gehandeld.

Dit houdt in elk geval in dat de werkzaamheden geen wezenlijke invloed hebben op de soort. Er mag geen afbreuk worden gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort. Verder moet voorafgaand aan de werkzaamheden in redelijkheid alles worden verricht of gelaten om te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken dat dieren worden gedood of verwond en verblijfplaatsen worden beschadigd. Hierdoor ligt het voor de hand dat in ieder geval buiten het broedseizoen zal moeten worden gewerkt.

Soorten in tabel 3

Dit betreft de soorten die worden genoemd in bijlage 1 van de AMvB 2004 ex artikel 75 van de Flora- en faunawet of in bijlage IV van de Habitatrichtlijn. Ontheffing voor deze soorten wordt alleen verleend onder strikte voorwaarden. Voor verstoring van deze soorten kan slechts ontheffing worden verleend als aan de volgende drie voorwaarden wordt voldaan:

- als geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort;
- als er geen alternatief is voor de werkzaamheden;
- als sprake is van een specifiek in de wet of de AMvB genoemde omstandigheid, bijvoorbeeld de bedreiging van de volksgezondheid of de openbare veiligheid, bestendig gebruik en uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling.

Gedragscodes voor soortenbescherming

Een gedragscode wordt noodzakelijk om van bepaalde vrijstellingen te kunnen gebruikmaken. De code moet door een sector of ondernemer worden opgesteld en worden goedgekeurd door de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Een gedragscode maakt op systematische wijze duidelijk hoe aan de voorwaarden van de vrijstelling kan worden voldaan. Belangrijke elementen hierbij zijn de begrippen 'zorgvuldig handelen' en 'al het redelijke doen' om overtreding van verbodsbepalingen te voorkomen. Daarbij moet::

- een inventarisatie worden verricht naar beschermde soorten in het plangebied (door een deskundige);
- een plan van aanpak worden opgesteld voor het voorkomen van verstoring van de beschermde soorten;
- tevens een plan van aanpak worden opgesteld om verblijfplaatsen die voor langere periode worden gebruikt, te beschermen;

- bijzondere aandacht worden besteed aan soorten van de Rode lijst, bijlage IV van de Habitatrichtlijn en bijlage 1 van de Vogelrichtlijn;

en tot slot:

- mogen er geen werkzaamheden worden uitgevoerd die in strijd zijn met de verbodsbepalingen in de voor soorten meest kwetsbare periode.

Colofon

Opdrachtgever:

Gemeente Losser
Contactpersoon:
De heer H. Plegt

Fotografie:

BügelHajema Adviseurs

Advies Flora- en faunawet:

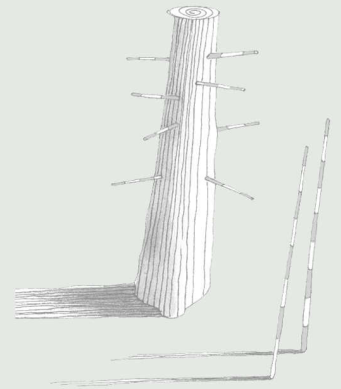
Mevrouw ir. L. van den Bremer,
BügelHajema Adviseurs

Supervisie:

De heer ing. C.A. Folkerts,
BügelHajema Adviseurs

Projectnummer:

136.10.50.00.19

BügelHajema Adviseurs bv

Bureau voor Ruimtelijke

Ordering en Milieu bnSP

Vaart nz 48-50

Postbus 274

9400 AG Assen

Telefoon (0592) 31 62 06

Telefax (0592) 31 40 35

www.bugelhajema.nl

E-mail: assen@bugelhajema.nl

Vestigingen te Assen,

Leeuwarden en Amersfoort